בְּאֵר הַגּוֹלָה

כ מָרְדְּכַי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת (סי' רמט) בְּשֵׁם סמ"ג וסמ"ק (מצוה רפב). ל טוּר בְּשֵׁם רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ו' מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הל' ט"י) וְהָרַב הַמַּגִּיד שֶׁזֶּה מַסְכָּם מֵהַגְּאוֹנִים וְהַגָּהוֹת מָרְדְּכַי (פי"ט סי' תעד) בְּשֵׁם רַאֲבִיָּ"ה (ח"א סי' שצא). מ שָׁם בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת בְּגִטִּין ח' (ע"ב ד"ה אע"ג) וּבָבָא קַמָּא פ' (ע"ב ד"ה אומר). נ שַׁבָּת ק"נ (ע"ב).

לְעַצְמְךָ, וְאִם אֶצְטָרֵךְ אֶקְנֶה מִמְּךָ לְאַחַר הַשַּׁבָּת: **ד** * כמֻתָּר לָתֵת לְאֵינוֹ יְהוּדִי מָעוֹת (ד) (יד) מֵעֶרֶב שַׁבָּת לִקְנוֹת לוֹ, (טו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ קְנֵה בְּשַׁבָּת. הַגָּה: וְכֵן מֻתָּר לִתֵּן לוֹ בְּגָדִים לִמְכֹּר, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ לְמָכְרָן בְּשַׁבָּת (בית יוסף (ד"ה כתב המרדכי) בשם סמ"ג). (טז) מִי שֶׁשָּׂכַר אֵינוֹ יְהוּדִי לְהוֹלִיךְ (ה) סְחוֹרָתוֹ, וּבָא הָאֵינוֹ יְהוּדִי וּלְקָחָהּ (יז) מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת, אָסוּר, וְהָיוּ (ו) עוֹנְשִׁין (יח) הָעוֹשֶׂה (רבינו ירוחם חלק י"ב (נתיב יג)): **ה** לדָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְלָאכָה, וְאֵינוֹ אָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת (יט) אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת, מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, (כ) וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה שָׁם (כא) מִקְצָת חֹלִי, [*] אוֹ יִהְיֶה צָרִיךְ לַדָּבָר (כב) צֹרֶךְ הַרְבֵּה, אוֹ מִפְּנֵי מִצְוָה, כֵּיצַד, אוֹמֵר יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת לַעֲלוֹת בָּאִילָן לְהָבִיא שׁוֹפָר לִתְקֹעַ תְּקִיעַת מִצְוָה, אוֹ * לְהָבִיא מַיִם דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁלֹּא עֵרְבוּ לִרְחֹץ בּוֹ הַמִּצְטַעֵר, (כג) מוְיֵשׁ אוֹסְרִין. הַגָּה: וּלְקַמָּן סִימָן תקפ"ו (סכ"א) פָּסַק לְהַתִּיר, וְעַיֵּן לְעֵיל (ז) סִימָן רע"ו (ס"ג) דְּיֵשׁ מְקִלִּין (כד) אֲפִלּוּ בִּמְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא, וְעַיֵּן שָׁם סָעִיף ג': **ו** נאָסוּר לְחַשֵּׁב חֶשְׁבּוֹנוֹת אֲפִלּוּ אִם עָבְרוּ, כְּגוֹן כָּךְ וְכָךְ

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

ה [בשו"ע] **אוֹ יִהְיֶה צָרִיךְ לַדָּבָר צֹרֶךְ הַרְבֵּה.** וְכָתַב בִּשְׁאֵלַת יַעְבֵּ"ץ חֵלֶק ב' סִימָן קל"ט לְצַדֵּד לְהַתִּיר לִמְסֹר לְאֵינוֹ יְהוּדִי פָּאקִיט מַרְגָּלִיּוֹת, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי הַשָּׁלִיחַ יִמְסֹר בְּשַׁבָּת לַפָּאסְ"ט אַף שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי צָרִיךְ לִכְתֹּב, עַיֵּן שָׁם. וּבִשׁו"ת זֶרַע אֱמֶת (סי' לו) מַתִּיר לִשְׁלֹחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי לֵילֵךְ לִפְנֵי עַרְכָּאוֹת לְהִשְׁתַּדֵּל לִגְבּוֹת חוֹב מֵהָאֵינוֹ יְהוּדִי, אִם הוּא הֶפְסֵד מְרֻבֶּה, הֲגַם שֶׁהָעַרְכָּאוֹת שֶׁל גּוֹיִם יִכְתְּבוּ בִּכְתַב שֶׁלָּהֶם, כֵּיוָן שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן הַיּוֹם יַפְסִיד. וְעַיֵּן לְעֵיל

בְּאֵר הֵיטֵב

ד (ד) מֵעֶרֶב שַׁבָּת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): הָרַדְּ"ךְ (סי' יח) שָׁרֵי לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְאִם יוֹם הַשּׁוּק בְּשַׁבָּת וְאֵינוֹ בְּנִמְצָא לִקְנוֹת אֶלָּא בּוֹ, אָסוּר. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁיּוֹם הַשּׁוּק בְּשַׁבָּת, אָסוּר לִתֵּן לוֹ דָּבָר לִמְכֹּר. וְכָתַב הַטַּ"ז (סק"ג) וְנִרְאֶה לִי דִּבְכָל הָנֵי דְּמַתִּירִין [בֵּית הִלֵּל עִם הַשֶּׁמֶשׁ], כְּגוֹן נוֹתְנִין כֵּלִים לְכוֹבֵס וְכוּ', יֵשׁ אִסּוּר אִם נוֹתֵן לוֹ הַכֵּלִים סָמוּךְ לְשַׁבָּת וְאָמַר לוֹ רְאֵה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לָהֶם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, דַּהֲוֵי לֵהּ כְּאוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ שֶׁיְּכַבְּסֵם בְּשַׁבָּת. וְכֵן לְעִנְיָן אִם נָתַן לוֹ מָעוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת לִקְנוֹת, וְאָמַר לוֹ שֶׁיֵּלֵךְ

לְדַרְכּוֹ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ"ב סָעִיף ב'. וּבְסֵפֶר חֲסִידִים (סי' רסב) כָּתַב דְּאַל יָדוּר אָדָם בְּעִיר שֶׁיּוֹם הַשּׁוּק בְּשַׁבָּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֶחֱטָא, וְאִם הַשּׁוּק אֵינוֹ בִּשְׁכוּנַת הַיְּהוּדִים שָׁרֵי. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט). וְכָתַב עוֹד הַטַּ"ז (שם), נִרְאֶה לִי מַה שֶּׁהִתִּירוּ אִם לֹא זָכַר לוֹ שֶׁיִּקְנֶה בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא יֵהָנֶה יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, דְּעַל כָּל פָּנִים עָשָׂה בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, עַיֵּן שָׁם: **(ה) סְחוֹרָתוֹ.** אֲפִלּוּ יִחֵד לוֹ מָקוֹם וְקָצַץ, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ"ב סָעִיף א'. מִיהוּ אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְקָחָהּ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁמַּפְלִיג בְּשַׁבָּת שָׁרֵי. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): **(ו) עוֹנְשִׁין.** בְּמָמוֹן, וְאִם אֵין לוֹ דֵּי, בְּמַלְקוּת. וְאִם טָעָה שֶׁסָּבַר שֶׁמֻּתָּר, אֵין עוֹנְשִׁין אוֹתוֹ. וְנֶאֱמָן לוֹמַר שֶׁעָשָׂה בְּשׁוֹגֵג. רַבִּי אַהֲרֹן שָׁשׁוֹן סִימָן (קנ"ז) [קנ"ו]: **ה (ז) סִימָן רע"ו.** שָׁם סָעִיף ב' פָּסַק רמ"א דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם. וְדַע שֶׁאֵין מְדַמִּין דָּבָר לְדָבָר בְּעִנְיְנֵי הַשְּׁבוּתִים, וְאֵין לְךָ בָּם לְהַתִּיר אֶלָּא מַה

בֵּאוּר הֲלָכָה

סק"ג) שֶׁמִּסְתַּפֵּק לֶאֱסֹר אֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין נוֹתֵן לוֹ מָעוֹת, כֵּיוָן דְּאוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּקְנֶה בִּשְׁבִילוֹ:

ד * מֻתָּר לָתֵת לְאֵינוֹ וְכוּ' וּבִלְבַד וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"ד דְּדַוְקָא בְּשֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר עֲבוּר זֶה, **וְאִם הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לִקְנוֹת וְלִמְכֹּר מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּלֹא קָצַץ,** וּכְמוֹ שֶׁמֻּתָּר בְּאִגֶּרֶת לְעֵיל בְּסִימָן רמ"ז (ס"א) אִם יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְבַיִת הַסָּמוּךְ לַחוֹמָה מִבְּעוֹד יוֹם, אַף שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אַחַר כָּךְ בְּשַׁבָּת [הַגְּרָ"א. וְכָתַב, דְּבְאֹפֶן זֶה מַיְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְלָכֵן לֹא הִזְכִּיר דַּוְקָא בְּשֶׁקָּצַץ]:

ה * לְהָבִיא מַיִם דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁלֹּא עֵרְבוּ. וְהוּא הַדִּין דֶּרֶךְ כַּרְמְלִית, וְכֵן מוּכָח בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס"ו סָעִיף (ו') [ה'] **דְּדַוְקָא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אָסוּר,** וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק טו) בְּשֵׁם כַּמָּה פּוֹסְקִים, וּדְלֹא כְּהַגָּהוֹת מָרְדְּכַי (פי"ט סי' תסז) שֶׁהוּבָא בְּטַ"ז (סק"ד) דִּסְבִירָא לֵהּ דְּדֶרֶךְ כַּרְמְלִית אָסוּר:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ד (יד) מֵעֶרֶב שַׁבָּת לִקְנוֹת לוֹ. וְדַוְקָא (יג) בְּשֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר עֲבוּר זֶה, דְּאָז עוֹשֶׂה אַדַּעְתֵּהּ דְּנַפְשֵׁהּ, דִּבְלָאו הָכִי אָסוּר, וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן רמ"ה סָעִיף ה'. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה מותר): **(טו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר וְכוּ'.** וְאִם (יד) יוֹם הַשּׁוּק שָׁם בְּשַׁבָּת, וּבְאוֹתוֹ מָקוֹם אֵינוֹ מָצוּי לִקְנוֹת כִּי אִם בְּיוֹמָא דְּשׁוּקָא כְּמוֹ שֶׁרָגִיל בַּעֲיָרוֹת קְטַנּוֹת, הֲוֵי לֵהּ כְּמַזְכִּיר לוֹ יוֹם הַשַּׁבָּת בְּפֵרוּשׁ, בֵּין שֶׁמְּבַקְשׁוֹ לִקְנוֹת עֲבוּרוֹ אוֹ שֶׁנּוֹתֵן לוֹ לִמְכֹּר, (טו) אוַאֲפִלּוּ בִּתְחִלַּת הַשָּׁבוּעַ אָסוּר. וּבְמָקוֹם שֶׁמָּצוּי קְצָת גַּם בִּשְׁאָר יָמִים, אֵין אִסּוּר אֶלָּא אִם כֵּן מַזְכִּיר בְּפֵרוּשׁ יוֹם הַשַּׁבָּת. (טז) וְכֵן אִם אָמַר לוֹ הַיִּשְׂרָאֵל רְאֵה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לֵילֵךְ לְדַרְכִּי בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, הֲוֵי גַּם כֵּן כְּמַזְכִּיר יוֹם הַשַּׁבָּת בְּפֵרוּשׁ. כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ג) דְּמַה שֶׁהִתִּירוּ אִם לֹא זָכַר לוֹ שֶׁיִּקְנֶה בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא יֵהָנֶה הַיִּשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, דְּעַל כָּל פָּנִים עָשָׂה בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, דְּאַף שֶׁמַּיְרֵי בָּזֶה שֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר, כִּדְלְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן י"ד, לֹא מְהַנֵּי. (יז) אֲבָל הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) וְהַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ה) חוֹלְקִין עָלָיו. כָּתַב בְּסֵפֶר חֲסִידִים (סי' רסב) אַל יָדוּר אָדָם בְּעִיר שֶׁיּוֹם הַשּׁוּק הוּא בְּשַׁבָּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֶחֱטָא, וְאִם הַשּׁוּק אֵינוֹ בִּשְׁכוּנָתוֹ שָׁרֵי: **(טז) מִי שֶׁשָּׂכַר וְכוּ'.** דְּאַף (יח) שֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר עֲבוּר זֶה וְלֹא יִחֵד לוֹ שֶׁיּוֹלִיכֶנּוּ בְּשַׁבָּת, וְאֵינוֹ יְהוּדִי אַדַּעְתָּא דְּנַפְשֵׁהּ לוֹקֵחַ בְּשַׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר כֵּיוָן שֶׁלּוֹקֵחַ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת, וּכִדְלְעֵיל בְּסִימָן רנ"ב סָעִיף א'. וּבְעִנְיָנֵנוּ שֶׁהַסְּחוֹרָה הִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל, (יט) אֲפִלּוּ יִחֵד לוֹ מָקוֹם וְהִנִּיחַ שָׁם הַסְּחוֹרָה, לֹא מְהַנֵּי: **(יז) מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת.** אֲבָל (כ) אִם לְקָחָהּ קֹדֶם שַׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁמַּפְלִיג בְּשַׁבָּת מִחוּץ לַתְּחוּם שָׁרֵי, (כא) כֵּיוָן שֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר וְאַדַּעְתָּא דְּנַפְשֵׁהּ קָעָבִיד, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן רנ"ב (ס"ב): **(יח) הָעוֹשֶׂה.** לְפִי עָשְׁרוֹ בְּמָמוֹן, אוֹ בְּמַלְקוּת אִם אֵין לוֹ מָמוֹן. וְאִם טָעָה וְסָבַר שֶׁמֻּתָּר, אֵין עוֹנְשִׁין אוֹתוֹ. וְנֶאֱמָן לוֹמַר שׁוֹגֵג הָיִיתִי [אַחֲרוֹנִים]: **ה (יט) אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת.** אֲבָל דָּבָר שֶׁאִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה, אָסוּר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ לִדְבַר מִצְוָה, כִּדְלְקַמָּן בְּסִימָן של"א סָעִיף ו'. (כב) וְעַל כֵּן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַדְלִיק נֵר כְּדֵי לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל: **(כ) וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה שָׁם וְכוּ'.** דְּכֵיוָן שֶׁהָאִסּוּר אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וְאִסּוּר אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הוּא גַּם כֵּן רַק מִדְּרַבָּנָן, וַהֲוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, לֹא גָּזְרוּ בְּאֳפָנִים אֵלּוּ: **(כא) מִקְצָת חֹלִי.** דְּאִלּוּ בְּחֹלִי מַמָּשׁ הַכּוֹלֵל כָּל הַגּוּף, אוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנַת אֵבֶר, אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה שְׁבוּת לְחַד דֵּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שכ"ח סָעִיף י"ז. (כג) וְדַע שֶׁאֵין מְדַמִּין דָּבָר לְדָבָר בְּעִנְיַן הַשְּׁבוּתִין, וְאֵין לְךָ בָּם לְהַתִּיר אֶלָּא מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמִים, דִּלְגַבֵּי מִילָה לֹא הִתִּירוּ שְׁבוּת דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי בִּמְקוֹם מְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן של"א סָעִיף ו', וְגַבֵּי לוֹקֵחַ בַּיִת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֻתָּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"ו סָעִיף י"א: **(כב) צֹרֶךְ הַרְבֵּה.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) שֶׁמַּסִּיק דְּדַוְקָא בִּמְקוֹם הֶפְסֵד גָּדוֹל, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין לְהָקֵל כְּלָל. (כד) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יד) מְפַקְפֵּק אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה. וְעַיֵּן בְּסָעִיף י"ט לְעִנְיַן סְחוֹרָה הַנִּפְסֶדֶת עַל יְדֵי גְּשָׁמִים: **(כג) וְיֵשׁ אוֹסְרִין.** דִּסְבִירָא לְהוּ דַּוְקָא בְּמִילָה שָׁרֵי הַגְּמָרָא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, [כְּגוֹן לְהָבִיא דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת הָאִזְמֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לָמוּל בּוֹ], מִשּׁוּם דְּהִיא עַצְמָהּ דּוֹחָה שַׁבָּת, אֲבָל לֹא לְצֹרֶךְ מִצְוָה אַחֶרֶת. וְעַיֵּן בִּלְבוּשׁ (סי' תקפו סכ"א) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (שם ס"ק כט) דַּהֲלָכָה כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה: **(כד) אֲפִלּוּ בִּמְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא.** עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בִּמְקוֹם מִצְוָה. מִיהוּ כְּבָר כָּתַב רַמָ"א לְעֵיל (סי' רעו ס"ב) דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה, (כה) וְכֵן עִקָּר, כִּי דֵּעָה זוֹ הִיא רַק דַּעַת יְחִידָאָה, וְהָרִי"ף (נו.) וְהָרֹא"שׁ (פי"ט סי' ב) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ו ה"ט)

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ד (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יד)** עוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְטַ"ז (סק"ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט): **(טו)** אֵלִיָּה רַבָּה (שם) וּלְבוּשֵׁי שְׂרָד, וְחָלְקוּ עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) שֶׁמְּפַקֵּק בָּזֶה: **(טז)** טַ"ז (שם): **(יז) וּרְאִיָּתָם מִלְּעֵיל סִימָן רנ"ב סָעִיף ד', עַיֵּן שָׁם, וְאַף לְהַיֵּשׁ אוֹמְרִים שָׁם, אֶפְשָׁר דְּדַוְקָא בְּשֶׁעָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מְלָאכָה דְּבַר תּוֹרָה, וְלֹא בְּקִנְיָן וּמְכִירָה [אֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ט)]**, אַךְ בִּשְׁקוּנָה מִינֵי מַאֲכָל אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר,** דְּמִסְתַּמָּא כַּוָּנַת הָאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּהָנֶה מִמֶּנּוּ מִיָּד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ סִימָן תקט"ו (סק"ג), עַיֵּן שָׁם וְהַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ה) הֶעְתִּיקוּ פֹּה [אַךְ הוּא הֶעְתִּיקוֹ בִּשְׁמוֹ זֶה לְדִינָא, וּבֶאֱמֶת לֹא פְּשִׁיטָא לֵיהּ שָׁם בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם]: **(יח)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יט)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יא) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ט): **(כ)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם): **(כא)** תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (שם) וּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ו) **דִּבְלֹא קְצִיצָה אַף זֶה אָסוּר:** **ה (כב)** חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל סב ס"ו): **(כג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (פ"ו הל' ט"י): **(כד) וּמַה שֶּׁכָּתַב צֹרֶךְ הַרְבֵּה, אֶפְשָׁר דַּוְקָא בְּדָבָר שֶׁהוּא צַעַר הַגּוּף,** כְּמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם לִרְחֹץ בּוֹ הַמִּצְטַעֵר: **(כה)** טַ"ז (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן רע"ו, עַיֵּן שָׁם:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ט בסוגריים) כתב שביום ד' וה' יכול ליתן לו מעות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הוֹצֵאתִי עַל דָּבָר פְּלוֹנִי, (כה) וְדַוְקָא שֶׁעֲדַיִן שְׁכַר הַפּוֹעֲלִים (מ) (כו) אֲצָלוֹ, אֲבָל אִם פָּרַע כְּבָר (כז) מֻתָּר: ז סמ"ג מֻתָּר לוֹמַר (ט) (כח) לַחֲבֵרוֹ הֲנָרְאָה בְּעֵינֶיךָ שָׁתּוּכַל לַעֲמֹד עִמִּי לָעֶרֶב, (כט) אַף עַל פִּי שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ מֵבִין שֶׁצָּרִיךְ לוֹ לָעֶרֶב לְשָׂכְרוֹ, ע אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ הֱיֵה נָכוֹן עִמִּי לָעֶרֶב: ח (ל) פ"כלל-לוֹמַר * לַחֲבֵרוֹ לְכָרְךְ פְּלוֹנִי (י) אֲנִי הוֹלֵךְ לְמָחָר, צ וְכֵן מֻתָּר לוֹמַר לוֹ לֵךְ עִמִּי לְכָרְךְ פְּלוֹנִי לְמָחָר, כֵּיוָן שֶׁהַיּוֹם יָכוֹל לֵילֵךְ עַל יְדֵי (יא) (לא) בֶּרְגָנִין. (לב) ק וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צַד הֶתֵּר לַעֲשׂוֹתוֹ הַיּוֹם, יָכוֹל לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ (לג) שֶׁיַּעֲשֶׂנּוּ לְמָחָר, ר וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַזְכִּיר לוֹ שְׂכִירוּת. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ צַד הֶתֵּר לַעֲשׂוֹתוֹ הַיּוֹם, אֲפִלּוּ אִם אֵין בּוֹ אֶלָּא אִסּוּר דִּרַבָּנָן, כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ (יב) (לד) חוּץ לְתַחוּם פָּרוֹת מֻקְצִים, כֵּיוָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לַהֲבִיאָם הַיּוֹם, * אָסוּר לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיְּבִיאֵם לוֹ לְמָחָר, ש וְכֵן אָסוּר לוֹ לְהַחְשִׁיךְ בְּסוֹף הַתְּחוּם, כְּדֵי שֶׁיְּמַהֵר הַלַּיְלָה (לה) לֵילֵךְ שָׁם לַהֲבִיאָם. הַגָּהּ: (לו) *וְכֵן לֹא יֹאמַר אֶעֱשֶׂה דָּבָר פְּלוֹנִי לְמָחָר

ס שם (ע"א) רַב אַשִׁי בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה.
ע רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ד (ה"ד). פ שַׁבָּת שָׁם (ע"ב). צ שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד"ה לכרך) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.
ק טור וְרַשׁ"י שָׁם (ד"ה שאם). ר שָׁם וְהָרא"ש שָׁם (פכ"ג סי' ו). ש שָׁם בַּמִּשְׁנָה (ע"א).

בֵּאוּר הַיטב

שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז): **ו (מ) אֲצָלוֹ.** פֵּרוּשׁ אֲפִלּוּ אִם מְסַפֵּק אִם יֵשׁ עֲדַיִן אֲצָלוֹ, ט"ז (סק"ה): **ז (ט) לַחֲבֵרוֹ.** הוּא הַדִּין לְאֵינוֹ יְהוּדִי, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ח (י) אֲנִי הוֹלֵךְ.** וְדַוְקָא בִּלְשׁוֹן זֶה מֻתָּר, אֲבָל אָסוּר לוֹמַר שֶׁיֵּלֵךְ בְּקֹרוֹן שֶׁקּוֹרִין בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז פָּאהרי"ן אוֹ ריי"טי"ן, דְּהָא אֵינוֹ מוֹעִיל בְּרַגְנִין לָזֶה, וְהָעוֹלָם אֵינָם מְרַגָּשִׁים בָּזֶה הַחִלּוּק, וְהוּא פָּשׁוּט, ט"ז (סק"ז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא): (יא) בְּרַגְנִין. אִפִּלּוּ אֵין שָׁם בְּרַגְנִין, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁנּוֹכַל לִמְצֹא הֶתֵּר: (יב) חוּץ לְתַחוּם. הוּא הַדִּין בְּתוֹךְ הַתְּחוּם בְּמֻקְצִים. וְנָקֵט חוּץ לְתַחוּם, מִשּׁוּם דְּקַבָּעֵי לְמִיתְנֵי נָכְן אָסוּר לְהַחְשִׁיךְ וְכוּ', דְּשָׁם דַּוְקָא חוּץ לְתַחוּם אָסוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעוֹד כַּמָּה גְּדוֹלֵי רִאשׁוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו, וְאַךְ לְעִנְיַן מִילָה מְצַדֵּד הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְקַמֵּץ בְּסִימָן של"א (סק"ה) לִסְמֹךְ עַל דֵּעָה זוֹ, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו) שָׁם. וְדַע דְּמַה דְּקִימָא לָן אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת, (כו) הוּא אֲפִלּוּ אִם אוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֹּאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי אַחֵר לַעֲשׂוֹת לוֹ מְלָאכָה בְּשַׁבָּת [הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב גֵּרְשׁוֹן בַּעַל עֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִי (בשו"ת חוות יאיר סי' מט)], וְהַחוֹת יָאִיר בְּסִימָן נ"ג מְצַדֵּד (כז) לְהָקֵל בָּזֶה, וְכָל שֶׁכֵּן בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר הַחַיִּים שֶׁכָּתַב דִּבְמָקוֹם הֶפְסֵד גָּדוֹל יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּקִּלִּין, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן י"א דְּשָׁם הָכָא: **ו (כה) וְדַוְקָא שֶׁעֲדַיִן וְכוּ'.** דְּהָא בָּעֵי לְמֵידַע כַּמָּה צָרִיךְ לִתֵּן לָהֶם, וְהָוֵי לְהוּ חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁצְּרִיכִין, (כח) וְאָסוּר מִטַּעַם 'וְדִבֶּר דָּבָר' וְכַנַּ"ל בְּרֵישׁ הַסִּימָן: **(כו) אֲצָלוֹ.** וַאֲפִלּוּ (כט) אִם אַחַר כָּךְ נִתְבָּרֵר לוֹ עַל פִּי חֶשְׁבּוֹנוֹ שֶׁאֵין מַגִּיעַ לָהֶם מִמֶּנּוּ כְּלוּם, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּמִתְּחִלָּה לֹא נוֹדַע לוֹ דָּבָר זֶה וְהָיָה נִצְרָךְ לְחֶשְׁבּוֹן, לְכָךְ יֵשׁ בּוֹ אִסּוּרָא. אֲבָל אִם גַּם מִתְּחִלָּה הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁאֵין מַגִּיעַ לָהֶם מִמֶּנּוּ כְּלוּם, הָוֵי חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁל מַה בְּכָךְ, וְשָׁרֵי. (ל) וְאִם הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלּוּ יֵשׁ בָּהֶן צָרְכֵי לַחֲבֵרוֹ, וְחוֹשֵׁב הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלּוּ לְצָרְכּוֹ, אָסוּר: **(כז) מֻתָּר.** כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פכ"ג הי"ח), חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁאֵין בָּהֶם צָרְכֵי מֻתָּר לְחַשְּׁבָן, כֵּיצַד, כַּמָּה סְאִין תְּבוּאָה הָיָה לָנוּ בְּשָׁנָה פְּלוֹנִית, כַּמָּה דִּינָרִין הוֹצֵאנוּ בַּחֲתֻנַּת בָּנֵנוּ, כָּךְ וְכָךְ חַיּוֹתֵינוּ שֶׁל מָלָךְ, וְכֵיוֹצֵא בְּאֵלּוּ שֶׁהֵן שִׂיחָה בְּטֵלָה שֶׁאֵין בָּהֶן צָרְכֵי כְּלָל, עַד כָּאן דִּבְרָיו. וּפֵרֵשׁ הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה, דְּרָמַז לָנוּ שֶׁיֵּשׁ לִמְנֹעַ מִזֶּה מִצַּד שִׂיחָה בְּטֵלָה, שֶׁאֵין שִׂיחָה בְּטֵלָה רָאוּי לִירֵאֵי חֵטְא. וְגַם בְּבֵאוּרֵי רַשַׁ"ל (על הסמ"ג סוף ל"ת סה) כָּתַב שֶׁאֲפִלּוּ בְּחֹל אֵינוֹ רָפֶה כָּל כָּךְ לְתַלְמִיד חָכָם, דְּהָוֵי כְּמוֹשֵׁב לֵצִים וּמְבַטֵּל בֶּהֱן לְמוּדוֹ [אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח)]: **ז (כח) לַחֲבֵרוֹ.** וְהוּא הַדִּין (לא) לְאֵינוֹ יְהוּדִי: **(כט) אַף עַל פִּי שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְפָרֵשׁ בְּהַדְיָא רַק בְּדַרְכּוֹ רָמַז (לב) לִצְרָכוֹ מוֹצָאֵי שַׁבָּת, הָוֵי לֵהּ רַק בִּכְלַל הַרְהוּר, דִּמְבָאֵר לְעֵיל בְּסִימָן ש"ו סָעִיף ח' דְּשָׁרֵי. וְלֹא יֹאמַר לוֹ הֱיֵה נָכוֹן עִמִּי דְּזֶהוּ (לג) דִּבּוּר מַמָּשׁ: **ח (ל) יָכוֹל לוֹמַר וְכוּ'.** דְּהִנֵּה מְבֹאָר בְּרֵישׁ הַסִּימָן, דְּדָבָר שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת אָסוּר לוֹמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה זֹאת לְמָחָר, וְקָאָמַר הָכָא דְּאַף דִּבְשַׁבָּת אָסוּר לֵילֵךְ מֵחוּץ לַתְּחוּם, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לוֹמַר לִכְרָךְ פְּלוֹנִי אֲנִי הוֹלֵךְ לְמָחָר, כֵּיוָן דְּעַל עֶצֶם הֲלִיכָה אֵין אִסּוּר, אֶלָּא שֶׁמְּחַסֵּר בְּרַגְנִין. (לד) מִיהוּ אָסוּר לוֹמַר אֲנִי רוֹכֵב לְמָחָר, אוֹ שֶׁיֵּלֵךְ בְּקֹרוֹן שֶׁקּוֹרִין בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז פָּאהרי"ן, כֵּיוָן דְּדִבּוּרוֹ הוּא דָּבָר הָאָסוּר בְּעֶצֶם וְאֵין מוֹעִיל עֲצָה לָזֶה, רַק יֹאמַר אֲנִי הוֹלֵךְ לְמָחָר: **(לא) בְּרַגְנִין.** פֵּרוּשׁ סַכּוֹת שֶׁל שׁוּמְרִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יוּכַל לֵילֵךְ בְּשַׁבָּת אַף כַּמָּה מִילִין אִם הֵם מֻבְלָעִים זֶה לָזֶה בְּתוֹךְ שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים, כַּמְבֹאָר בְּסִימָן שצ"ח (ס"ו): **(לב) וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה וְכוּ'.** כְּגוֹן שֶׁיֹּאמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיָּבִיא לוֹ לְמָחָר מֵחוּץ לַתְּחוּם פָּרוֹת שֶׁנִּתְלַשּׁוּ מִכְּבָר, שֶׁאֵין עֲלֵיהֶם אִסּוּר מֻקְצֶה, אַף דְּאִי אֶפְשָׁר לַהֲבִיאָם הַיּוֹם מִטַּעַם אִסּוּר תְּחוּמִין וּמִשּׁוּם אִסּוּר רְשׁוּת, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לוֹמַר (לה) כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צַד הֶתֵּר, דְּאִלּוּ הָיָה מְחוּצוֹת הָיָה יָכוֹל לַהֲבִיאָם: **(לג) שֶׁיַּעֲשֶׂנּוּ לְמָחָר.** וְלַעֲשׂוֹתוֹ הַיּוֹם (לו) אָסוּר אֲפִלּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי לוֹמַר, וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם הֵבִיא מֵחוּץ לַתְּחוּם אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ מֵהֶם, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שכ"ה סָעִיף ח': **(לד) חוּץ לַתְּחוּם פָּרוֹת מֻקְצִים.** כְּתִבוּ (לז) הָאַחֲרוֹנִים דְּלָאו דַּוְקָא בְּסוֹף הַתְּחוּם, אֶלָּא הוּא הַדִּין בְּתוֹךְ הַתְּחוּם, כֵּיוָן דְּאִי אֶפְשָׁר לַהֲבִיאָם מִשּׁוּם אִסּוּר מֻקְצֶה, אֶלָּא דְּמִשּׁוּם סֵיפָא נָקֵט הָכִי, דְּלְהַחְשִׁיךְ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּסוֹף הַתְּחוּם, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ט': **(לה) לֵילֵךְ שָׁם לַהֲבִיאָם.** הַיְנוּ אֵלּוּ הַפָּרוֹת שֶׁהֵם מֻקְצִים, אֲבָל פָּרוֹת שֶׁאֵינָם מֻקְצִים, (לח) כֵּיוָן שֶׁמֻּתָּר לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיְּבִיאֵם לוֹ לְאַחַר הַשַּׁבָּת, מֻתָּר נַמִּי לְהַחְשִׁיךְ בִּשְׁבִילָם [גְּמָרָא (קנ:)]: **(לו) וְכֵן לֹא יֹאמַר וְכוּ'.** קַאי (לט) עַל מַה שֶּׁכָּתַב בְּתְחִלָּה דְּאָסוּר לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ שֶׁיְּבִיאֵם לוֹ לְמָחָר, וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא נֵימָא דְּדַוְקָא כְּשֶׁמְּדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ וּמִתְעַצֵּל עִמּוֹ הוּא דְּאָסוּר, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ צָרָךְ בְּדִבּוּרוֹ, אֲבָל לְדַבֵּר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ שֶׁאֵין לוֹ צָרָךְ בְּכָךְ שָׁרֵי, קָא מַשְׁמַע לָן כֵּיוָן דְּהוּא דָּבָר הָאָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת, אַף כְּשֶׁמְּדַבֵּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) בְּאֵר הַיטב (סק"ג): **(מ) וְאֵין רְאָיָה לָזֶה מִמַּה שֶּׁאָסְרוּ לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לִשְׁכֹּר לוֹ פּוֹעֲלִים,** עַיֵּן שָׁם שֶׁמְּאָרִיךְ בָּזֶה: **ו (מא)** רַשַׁ"י כְּתֻבוֹת ה' (ע"א ד"ה משום): **(מב)** ט"ז (סק"ה) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נ)** ט"ז (שם), וְכֵן הַסְּכִים הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק טז), דְּלֹא כְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יח): **ז (מג)** אַחֲרוֹנִים: **(נא)** דְּרָמְז לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת גּוּפָא שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי, מְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף כ"ב בְּהַגַּ"ה דְּאָסוּר: **(נב)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה מותר):

(נג) טַ"ז (סק"ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נד)** גְּמָרָא (קנ:): **(נה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נו)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְטַ"ז (סק"ח) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק כד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק כב), דְּלֹא כְּבֶ"ח (ס"ג): **(נז)** עַיֵּן בְּרֹאשׁ (פכ"ג סי' ו) שָׁכָתַב טַעַם זֶה: **(נח)** וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי שְׁבִשְׁבִילָה נִרְשַׁם הַהֶגְּהָ"ה הָכָא, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת אַחַר תֵּבַת לְמָחָר, וּכְמוֹ שֶׁבַּאֲרָנוּ:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah